

Inhoudsopgave

Inleiding	11	
1	Stappenplan voor startende zzp'ers	15
1.1	Ga niet over één nacht ijs	15
1.2	Maak een plan en wees realistisch	16
1.3	Startkapitaal	17
1.4	Kiezen van een rechtsvorm	19
1.5	Inschrijven bij de Kamer van Koophandel	22
1.6	Zakelijke bankrekening	23
1.7	VAR-verklaring	25
1.8	Verzekeringen	26
1.9	Administratie	28
1.10	Acquisitie	31
2	Hoe schrijf ik mijn ondernemingsplan?	37
2.1	Het bedrijfsidee	37
2.2	De ondernemer	40
2.3	Het marketingplan	40
2.4	Het financieel plan	46
2.5	Berekenen van de te verwachten omzet	59

3	Waar moet ik op letten bij mijn administratie?	65
3.1	Inrichting administratie	67
3.2	Btw-administratie	73
3.3	Urenadministratie	75
3.4	Wanneer word je gezien als ondernemer?	77
3.5	Fiscale ondernemersaftrekposten	80
3.6	Auto op de zaak of privé?	83
4	Hoe bepaal ik mijn uurtarief?	89
4.1	Opstellen privébegroting	90
4.2	Voorbeeld berekening inkomstenbelasting	91
4.3	Berekenen uurtarief	92
5	Hoe kan ik niet-betalende klanten vermijden?	97
5.1	Herkennen van een niet-betalende klant	97
5.2	Welke informatie haal je uit een jaarrekening?	98
5.3	Betalingscondities	103
6	Zzp'ers en pensioen	107
7	Checklist	113
	Bijlagen	117
	Over de auteur	135

Inleiding

Hoewel je vast niet kunt wachten om eindelijk voor jezelf te beginnen, is het aan te raden om een doordachte en goed voorbereide start te maken met je bedrijf. Bij de start van een onderneming komt er namelijk het nodige op je af. Veel van deze zaken zullen nieuw voor je zijn. Een goede voorbereiding is ook hier het halve werk.

Dit boek legt de basis die iedere startende zzp'er zou moeten hebben om verantwoord en succesvol van start te kunnen gaan, en nog belangrijker... om succesvol te blijven! Op een heldere, logische en praktische wijze komen alle belangrijke aspecten van het starten van een eigen onderneming aan bod.

Wat het je oplevert?

Na het lezen van deze startersgids weet je precies welke stappen je moet nemen en in welke volgorde. Je kunt een volledig en goed ondernemingsplan opstellen en weet welke voordelen dit plan je kan bieden. Je begrijpt de noodzaak van een goed ingerichte administratie en je weet ook hoe je dat moet aanpakken. Je weet welke fiscale voordelen voor jou als zzp'er kunnen gelden, zodat je jaarlijks veel geld kunt besparen. Verder kun je jouw uurtarief bepalen en weet je wanneer je bedrijf financieel rendabel is en toekomst heeft.

Al met al een duidelijk, compleet en praktisch boek voor iedere startende zzp'er. Hiermee zal jouw kans op succes zeker worden verhoogd.

"Succes is niet het
resultaat van
spontane ontbranding.
Je moet jezelf in vuur
en vlam zetten."

- REGGIE LEACH

Stappenplan voor startende zzp'ers

Loop je al een tijdje rond met het idee om voor jezelf te beginnen? Maar heb je geen idee hoe je dat moet aanpakken? Waar je op moet letten en hoe je nu van start moet gaan? In dit hoofdstuk geef ik een overzicht van de te nemen stappen.

1.1 Ga niet over één nacht ijs

Het zelfstandig ondernemerschap kent vele mooie kanten: je kunt je eigen tijd indelen, je bepaalt zelf je koers en je plukt zelf de vruchten van het resultaat. Er zijn echter ook minder leuke kanten aan een eigen bedrijf. Zo ben je onder andere zelf verantwoordelijk voor het behalen van de benodigde omzet en loop je het risico van niet-betalende klanten c.q. opdrachtgevers. Verder word je niet standaard doorbetaald bij ziekte en ben je zelf onder andere verantwoordelijk voor pensioenopbouw.

Het is dan ook een goed idee om eerst alle voor- en nadelen van het hebben van een eigen bedrijf voor jezelf op een rijtje te zetten. Kom je na het opstellen van dit voor- en nadelenlijstje alsnog tot de conclusie dat zzp'er zijn jou past, spreek dan je bedrijfsidee door met familie, vrienden en bekenden. Vraag hen naar een kritische maar bovenal realistische kijk op jouw plan. Vraag eventueel andere zzp'ers naar hun ervaringen. Ga vooral niet te overhaast van start. Wat nu een goed bedrijfsidee lijkt, is dat over enkele maanden waarschijnlijk nog steeds.

1.2 Maak een plan en wees realistisch

Een succesvolle start als zzp'er begint met het schrijven van een ondernemingsplan. Zo'n plan speelt een zeer belangrijke rol bij de start van elk soort bedrijf. Een ondernemingsplan is een presentatie van jou als zzp'er en van jouw toekomstige onderneming. Je legt erin vast wat je wilt gaan doen, hoe je het wilt gaan aanpakken, wat het je kost en wat het uiteindelijk moet gaan opleveren. Je zet in je ondernemingsplan de ideeën en plannen die je hebt met je bedrijf. Je belicht zowel de sterke als de zwakke punten van deze ideeën en plannen, en maakt ze concreet. Een ondernemingsplan laat je nadenken over de richting die je met jouw bedrijf op wilt gaan en of dit haalbaar is.

Hoewel in de praktijk een ondernemingsplan vaak alleen geschreven wordt voor het aanvragen van een krediet bij de bank, is het opstellen ervan nuttig om zo de doelen die je hebt met je onderneming helder geformuleerd en in beeld te krijgen.

Veel zzp'ers denken dat je een ondernemingsplan maar één keer schrijft, namelijk bij de start van de onderneming. Dat is een verkeerde gedachte, want jouw bedrijf zal zich in de loop van de tijd ontwikkelen. Je biedt nieuwe diensten aan, je stopt met bepaalde producten en/of de markt verandert. Misschien wil je na verloop van tijd verbreden of juist specialiseren. Dit zijn allemaal redenen om het ondernemingsplan te herzien. Het herschrijven van zo'n plan kan je helpen een andere richting voor je bedrijf te kiezen en voor de komende jaren een nieuwe koers uit te zetten.

Stel voor de start van je onderneming altijd een ondernemingsplan op. En om goed te kunnen blijven focussen en om te blijven groeien, is het aan te raden dit plan jaarlijks bij te stellen!

Om te kunnen blijven focussen en om te blijven groeien, is het dus belangrijk om jaarlijks je ondernemingsplan bij te stellen. Zo blijft je bedrijf op koers en hou jij het totale overzicht.

In hoofdstuk 2 wordt beschreven hoe je een goed ondernemingsplan opstelt.

1.3 Startkapitaal

Het financiële deel uit je ondernemingsplan kan als uitkomst hebben dat je in de opstartfase van je bedrijf financiering nodig hebt. Dit zogenoemde startkapitaal kun je op verschil-

lende manieren verkrijgen: via familie, particuliere investeerders, leveranciers of bij banken.

Als je voor de start van je onderneming niet zo veel geld nodig hebt, zou het best zo kunnen zijn dat je al genoeg spaargeld hebt om je bedrijf te starten. Kun je met zelf bij elkaar gespaard geld beginnen, dan heeft dat veel voordelen. Over het geld dat je bij een bank leent, moet je rente betalen. Als je geld krijgt van een investeerder, moet je een percentage van je bedrijf aan de investeerder geven in ruil voor zijn investering. Die vormen van financiering kosten dus geld, terwijl je eigen spaargeld gebruiken 'gratis' is (je loopt alleen de renteopbrengst van dit spaargeld mis).

Als je zelf niet genoeg spaargeld hebt om je bedrijf te starten, kun je ook kijken of je geld kunt lenen van je vrienden of familie. Dit heeft voor- en nadelen. Belangrijke voordelen zijn dat het meestal goedkoop is om bij vrienden of familie te lenen, vaak hoeft je maar weinig of zelfs helemaal geen rente te betalen. Ook is het in veel gevallen makkelijker om je vrienden en familie van je idee te overtuigen dan een bank of investeerder.

Er kleeft echter ook een belangrijk nadeel aan het lenen van geld van je vrienden en familie. Wat gebeurt er als het misgaat? Er is natuurlijk altijd een kans dat je bedrijf niet zo goed gaat lopen als jij gehoopt had; misschien blijkt het wel een stuk moeilijker om klanten te vinden dan je van tevoren had bedacht. Als je in zo'n geval het geleende geld van je vrienden en familie niet (op tijd) terug kunt betalen, kan dat slecht zijn voor jullie onderlinge relatie.

Op www.startersgidsvoorzzpers.nl kun je gratis een model leningsovereenkomst downloaden.

Als je niet bij vrienden kunt lenen, dan kun je ook naar een bank stappen. Banken lenen vaak geld aan startende bedrijven, maar ook aan bestaande bedrijven die willen uitbreiden. Over het algemeen zijn banken voorzichtig met het uitlenen van geld, ze willen zo weinig mogelijk risico nemen. Omdat jij nog geen ervaring hebt met het opzetten van een eigen bedrijf, zullen banken het waarschijnlijk al snel een groot risico vinden om geld aan jou te lenen. Als je geld wilt lenen van een bank, wil deze eigenlijk altijd een uitgebreid ondernemingsplan hebben. Verder wil een bank normaal gesproken ook dat jij een gedeelte van het startkapitaal zelf financiert. Dit kan via persoonlijk bezit (bijvoorbeeld spaargeld) of bezit als onderpand (bijvoorbeeld de eigen woning).

De laatste jaren is ook *crowdfunding* erg in opkomst. Dit is een vorm van cofinanciering waarbij meerdere investeerders geld steken in een plan voor een bedrijf, product of dienst. Er zijn verschillende crowdfunding-platforms te vinden waar ondernemers hun project kunnen aanbieden. Particulieren en zakelijke beleggers kunnen dan geld (of kennis) steken in dit plan.

1.4 Kiezen van een rechtsvorm

Iedereen die een bedrijf start, zal voor zijn onderneming een rechtsvorm moeten kiezen. De meeste zzp'ers kiezen voor een eenmanszaak. Een eenmanszaak richt je snel en eenvoudig op en je hebt meestal meer belastingvoordeel dan bijvoorbeeld

bij een bv. Nadeel van de eenmanszaak is dat je met je privé-vermogen aansprakelijk bent voor de schulden van je bedrijf.

Als eigenaar van een eenmanszaak betaal je inkomstenbelasting over de winst uit je eenmanszaak/onderneming. Hiervoor gelden de tarieven uit box 1 (belastbaar inkomen uit werk en woning).

Tarieven box 1 in 2014* (*AOW-leeftijd nog niet bereikt*)

Schijf	Belastbaar inkomen	%
1	t/m € 19.645	36,25%
2	Vanaf € 19.646 t/m € 33.363	42%
3	Vanaf € 33.364 t/m € 56.531	42%
4	Vanaf € 56.532 en hoger	52%

* Kijk op www.startersgidsvoorzzpers.nl voor de actuele tarieven box 1.

Als de Belastingdienst je als ondernemer erkent, heb je recht op diverse belastingvoordelen, zoals de mkb-winstvrijstelling. Ben je meer dan 1.225 uur per kalenderjaar als ondernemer actief, dan heb je bovendien recht op de zelfstandigenaftrek. En starters kunnen ook nog aanspraak maken op de startersaftrek. Door toepassing van de zelfstandigen- en startersaftrek betaal je als zzp'er over de eerste ongeveer € 9.400 (in 2014) winst nagenoeg geen belasting.

Wil je samen met andere ondernemers een bedrijf beginnen? Dan kun je bijvoorbeeld kiezen voor een vennootschap onder firma (vof). Alle vennoten brengen iets in de vof in, bijvoorbeeld geld, goederen of arbeid. Bij het aangaan van een vof is het belangrijk om een vennootschapscontract op te stellen. Hierin neem je afspraken op over bijvoorbeeld de bevoegd-

heden, de inbreng en de verdeling van de winst. Dit contract kun je vastleggen bij de notaris, maar dit is niet verplicht.

Het grootste nadeel van een vof is dat je als vennoot persoonlijk aansprakelijk bent voor de schulden van de vof – ook als een andere vennoot deze heeft gemaakt. De vennoten betalen inkomstenbelasting over hun eigen winst. Iedere vennoot is zelfstandig ondernemer en heeft recht op aftrekposten en vrijstelling zoals de ondernemer van een eenmanszaak.

Laat bij het aangaan van een vof altijd een vennootschapscontract opstellen. Hierin neem je onder andere afspraken op over de bevoegdheden, de inbreng en de verdeling van de winst. Je bent bij een vof per slot van rekening persoonlijk aansprakelijk!

Je kunt als rechtsvorm voor je bedrijf ook een bv (besloten vennootschap) kiezen. Voordeel van de bv is dat het een rechtspersoon is. Dit betekent dat niet jij, maar de bv in de meeste gevallen aansprakelijk is voor eventuele schulden. Je bent als directeur in dienst van de bv en handelt uit naam van het bedrijf. Je kunt een bv alleen oprichten, of samen met anderen. Voor de oprichting van een bv heb je een notariële akte nodig. Hierin staan de statuten vermeld.

Samengevat zal de eenmanszaak voor de meeste startende zzp'ers fiscaal het voordeligst zijn. Bij een hoog bedrijfsresultaat (winst) kan het juist weer voordeliger zijn om de bv als rechtsvorm te kiezen. Informeer bij je boekhouder welke keuze voor jou fiscaal het voordeligst is. Uiteraard kun je ook starten

als eenmanszaak en deze later (als je resultaat is toegenomen) omzetten naar een bv.

In bijlage I is een schematisch overzicht opgenomen van enkele rechtsvormen. Voor meer informatie kun je ook kijken op www.kvk.nl.

1.5 Inschrijven bij de Kamer van Koophandel

Heb je bovenstaande stappen doorlopen en ben je klaar om nu echt te gaan starten? Maak dan een afspraak met de Kamer van Koophandel om je bedrijf in te schrijven. Start je een rechtspersoon, zoals een bv of stichting, dan kun je deze alleen oprichten via de notaris. De notaris zal de rechtspersoon voor je inschrijven bij de Kamer van Koophandel. Start je een eenmanszaak, vof of maatschap, dan kun je zelf jouw bedrijf inschrijven bij de Kamer van Koophandel. Op de website van de Kamer van Koophandel (www.kvk.nl) moet je digitaal alvast zo uitgebreid mogelijk je gegevens invullen. Nadat je jouw gegevens digitaal hebt verstuurd, kun je zien bij welke kantoren je terecht kunt en wat je bij je bezoek moet meenemen, zoals een legitimatiebewijs en een bankpas voor de betaling van de inschrijfvergoeding.

Je kunt je inschrijven vanaf een week voor de start van je bedrijf. Je ontvangt na inschrijving bij de Kamer van Koophandel een KvK-nummer. Je wordt automatisch aangemeld bij de Belastingdienst en krijgt dan per omgaande een btw-nummer. Het ontvangen KvK-nummer en btw-nummer vermeld je op je verkoopfacturen.

AUTOMATISCH EEN BTW-NUMMER ONTVANGEN

'Toen ik ging starten met mijn rijsschool, wist ik dat ik omzetbelasting moest gaan afdragen. Na wat speurwerk op de site van de Belastingdienst bleek ik daarvoor een apart btw-nummer nodig te hebben. Ik hing direct aan de Belastingtelefoon om dit aan te vragen, maar wat blijkt? Zodra ik mijn rijsschool ga starten en me dus ga inschrijven bij de Kamer van Koophandel, word ik automatisch ingeschreven bij de Belastingdienst. Zij sturen me dan mijn btw-nummer toe.'

Theo, rij-instructeur

1.6 Zakelijke bankrekening

Een aparte zakelijke bankrekening, die op naam van je bedrijf staat, is een belangrijk onderdeel van een overzichtelijke administratie. Hoewel de Belastingdienst het openen van een zakelijke bankrekening niet verplicht stelt, is het wel verstandig om dit te doen. Een zakelijke rekening heeft als voordeel dat je jouw zakelijke administratie scheidt van je privéadministratie. Zo heeft je boekhouder minder werk aan jouw administratie en je hebt een beter overzicht van de financiën van je bedrijf.

Veel banken stellen in hun voorwaarden overigens ook dat je een privérekening niet als zakelijke rekening mag gebruiken. Bovendien heeft een zakelijke rekening een professionelere uitstraling. De naam van jouw bedrijf komt namelijk op het afschrift van de betaler of ontvanger te staan.

TOCH EEN ZAKELIJKE BANKREKENING GEOPEND

'De eerste jaren gebruikte ik voor mijn hoveniersbedrijf gewoon mijn privérekening. Ik vond het namelijk zo'n gedoe om een extra bankrekening te openen. Maar toen het voorjaar werd en ik veel nieuwe opdrachten kreeg, raakte ik het totaaloverzicht kwijt. Zowel mijn zakelijke ontvangsten en uitgaven gingen via mijn privérekening alsook mijn privé-uitgaven. Op een gegeven moment was voor mij niet meer duidelijk hoeveel vermogen ik zakelijk had. Hierdoor had ik ook geen idee of ik voldoende geld had voor mijn aangifte omzetbelasting en of ik aan het einde van het jaar mijn aangifte inkomstenbelasting kon betalen. Laat staan dat ik wist of ik een nieuwe machine kon kopen. Ik werd hier heel onrustig van.

Op dat moment kreeg ik van een andere zzp'er de tip om een zakelijke bankrekening te openen. Vanaf dat moment begon ik weer grip op mijn financiën te krijgen. Een echte aanrader!'

Bert, hovenier

Zodra je van start gaat en omzet gaat realiseren, is het verstandig om maandelijks een vast bedrag over te maken van je zakelijke bankrekening naar je privébankrekening. Je kunt dit zien als een soort loon. Het restant laat je staan op je zakelijke (spaar)rekening, zodat je een buffer opbouwt. Dit is belangrijk omdat je nog omzetbelasting en inkomstenbelasting over jouw omzet c.q. resultaat moet gaan betalen. Daarnaast is het goed om een buffer te hebben voor periodes dat je omzet minder is. Een metselaar heeft waarschijnlijk in de bouwvakvakantie

minder inkomen, omdat er dan simpelweg minder werk is. Het is dan prettig als hij reserves heeft om deze 'mindere' periode te overbruggen.

1.7 VAR-verklaring

Je bedrijf is nu ingeschreven bij de Kamer van Koophandel en je hebt een KvK-nummer en een btw-nummer ontvangen. Ook heb je een zakelijke bankrekening geopend. Je kunt aan de slag gaan als zzp'er. Ga je met een uurtarief werken voor je opdrachtgevers, dan zullen zij vaak vragen om een VAR-verklaring. VAR staat voor: verklaring arbeidsrelatie.

De VAR-verklaring is in het leven geroepen om duidelijk te maken wie verantwoordelijk is voor de afdracht van de loonheffingen. Het is daarom zowel voor jou als voor je opdrachtgever belangrijk te weten welk soort VAR-verklaring in jouw situatie van toepassing is. Opdrachtgevers willen graag weten of ze met een zelfstandige van doen hebben. Anders moeten zij loonbelasting en sociale premies betalen.

Je kunt een VAR nodig hebben wanneer je jezelf laat inhuren door bedrijven. Voor een fietsenmaker die zijn eigen winkel heeft, is een VAR dus niet nodig. Wanneer je in loondienst bent bij de fietsenwinkel en zij lenen je uit aan een fietsenfabriek, heb je de VAR ook niet nodig. Ben je niet in loondienst bij een fietsenmaker, maar laat je jezelf als zelfstandig fietsenmaker door verschillende fietsenwinkels of fietsenfabrieken inhuren, dan heb je een VAR nodig.

De Belastingdienst kijkt naar verschillende zaken om te beoordelen welke VAR je krijgt. Bijvoorbeeld hoeveel klanten je hebt, of je zelf beslissingen neemt en of je aanwijzingen van derden op moet volgen. Afhankelijk van jouw situatie krijg je één van deze vier VAR-verklaringen:

- VAR-wuo: winst uit onderneming;
- VAR-dga: werkzaamheden voor een vennootschap;
- VAR-row: resultaat uit overige werkzaamheden;
- VAR-loon: inkomsten uit een dienstbetrekking.

Bewaar je originele VAR-verklaring bij je bedrijfsadministratie en stuur altijd direct een kopie mee met je opdrachtovereenkomst.

Een VAR vraag je aan bij de Belastingdienst. Dat kan digitaal op www.belastingdienst.nl.

1.8 Verzekeringen

Als zzp'er moet je zelf zorgen voor de opbouw van je aanvullende pensioen, alsmede jezelf verzekeren voor onder andere ziekte en arbeidsongeschiktheid (AOV). Je bent als zelfstandige niet verzekerd voor werkloosheid. Met andere woorden: als je geen opdrachten hebt of je bedrijf stopt, dan kun je geen aanspraak maken op een WW-uitkering. Je kunt je hiervoor verzekeren, maar beter is het om voldoende reserves op te bouwen.

In de praktijk blijkt dat het merendeel van de zzp'ers geen AOV heeft. Vooral als je langdurig ziek wordt, kunnen de